

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily.

SZABADSÁG

LIBERTY

A legérgebb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer.

NO. 293. SZÁM

HARMINCHADIK ÉVFOLYAM

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1920. december 15.

THIRTIETH YEAR

EGYÉB SZÁM ÁRA 2 CENT.

AZ ÚJ ADÓ A KISEMBERT TERHELNE

A kormány adóreformjavaslata erős teherrel sújta azokat, akiknek a jövedelme az évi ötezer dollárt nem haladja meg.

WASHINGTON, dec. 13. — A kongresszus minden nagyobb megdöbbenés nélkül vette tudomásul Hoover pénzügyminiszternek adóreformjavaslatait, még azt a passzust is, amely ötven százalékkal kívánja felemelni azoknak a jövedelmi adóját, akiknek az évi jövedelme ötezer dollárnál kevesebb.

Ha a pénzügyminiszter meg tudja győzni a kongresszust arról, hogy ez a reform tisztességes jövedelemtöbbletet jelent a kincstárnak, anélkül, hogy a behajtásával nagyobb zavar és zavart okozna, akkor a kongresszus elfogadja a javaslatot.

Ha azonban a nagyközönségnek sikerül arról győznie meg a kongresszust, de különösen annak pénzügyi bizottságait, hogy nem szabad a kisembert, a hivatalnokot, a kis kereskedőt, a munkást, a kisiparost még jobban megadóztatni, mert az ennek nyomán támadó népszereplés nagyobb jövedelmet hozna az adóreform, akkor a javaslat meg fog bukni.

Hoover pénzügyminiszter meghívást kapott a ház pénzügyi bizottságtól, hogy fejtsen ki a nézetét a dologban. Viszont a nagyközönség képviselőiben senki sem kapott meghívást arra, hogy jelenjen meg és mutassa ki, hogy a kis jövedelmek nagyobb megadóztatása nemcsak, hogy nem helyes, hanem egyszerűen keresztülvihetetlen is.

A közönségnek magának kell megnyilatkoznia, még pedig lehetőleg gyorsan és alaposan megnyilatkoznia.

Érdekesebb és jellemzőbb mindenesetre az, hogy a szenátus pénzügyi bizottságának hat tagja közül egyik sem készült arra, hogy a javaslat ellen komoly érvelést hozzon fel.

Viszont a pénzügyi szakértők közül sokan vannak, olyanok, a kik azt tartják, hogy nem a kis jövedelmeket kellene jobban megadóztatni, hanem inkább a nagyobb jövedelmeket és hogy esetleg sokaknál célszerűbb volna a jövedelmi adó helyett a jövedelmek és tőlének szövetéséi engedélynek a kiváltását követelni. Statisztikusok szerint ez nagyobb jövedelmet jelentene, de egyben csak azokat sújtaná, akiknek autómobiljuk van, ami nem feltétlenül életvitelszerű cikk.

Wilson elnök lakást keres március havára.

Wilson elnök Washingtonban most mindenféle lakást keresett, amibe március elején behurolkodhat, nagyon valószínűnek látszik, hogy az elnök Alvin T. Fuller képviselőnek a Wyoming avenuen levő házáat fogja kibérelni. A képviselő most Európában van, de márciusra visszatér, hogy elfoglalja tisztviselését Massachussetsben, mint alkormányzó.

Csődalos voltellen játéka a soranak, hogy Harding, az új elnök is a Wyoming avenuen lakik és pedig alig egy blokknyira Wilson jöendő lakásától.

A bevándorlók sorából kerül ki a szárazság legtöbb bűnöse

Cleveland városában a nagy tisztogatás alatt bőven akadnak bűnös magyarok is.

Amidőn az Egyesült Államokban az alkohol ellen megindított harc diadalmos utján odáig jutott, hogy csak rövid idő kérdése volt az egész ország "csont szárazságának" bekövetkezése, a nedvesek a bevándorolt elemek ellenálló erejében bizakodtak, a polgárosított bevándorlót várták végző győzelmüket. Az ugynevezett "Personal Liberty League"-be tömörítették a nedvesek az új polgárokat, főként azokat, akik Közép-Európából származtak. Ezeknek a vére lázadózott ugyanis jobban a prohibíció ellen, amit a személyes szabadság megsértésének minősítettek. Hiába valónak bizonyult a bevándorolt polgárok szervezése, csatasorba állítása, a szárazság győztek, az Egyesült Államok alkotmányát az államok többsége úgy módosította meg, hogy a szesz ital készítését és árusítását tiltotta.

Demokrata országban a kisebbség mindig jó része aláveti magát a többség akaratainak. Az Egyesült Államokban a prohibíció esetében ez nem történt meg olyan lelkiismeretesen, mint egyéb kérdéseknek népszavazás útján való eldöntése alkalmával történt szokott. Azok, akiknek nem tetszett a szárazság, nem tartják magukra néve kötelességnek a többség akarát, a prohibíciót, s ugyasólván nyilatkoznak arról, hogy a whiskeys, armitáják, iszák ma is, pedig a Volstead-féle törvény értelmében ugyancsak szigorúan tiltott az elcsépett törvény-sértékek.

Clevelandban megbotránkosított módon hanyatlat fittyet az alkotmányos szesztilalomra. Mérték a bort, pálinkát minden szárazban, fősték a titkos pálinkafőzők, "moonshinerek" és valószínűleg házalnak vea a titkos italárúsítók, a "bootleggerek". Készen ember volt ezernyi a különbség csak az volt, hogy egy berugas, most tiszta anyiba került, mint a szárazság előtt.

Természetesen a pálinkafőzés és kereskedés csak a rendőrség és a többi hatóságok lelkiismeretlensége következtében folytatható háborítatlanul. A törvényisztező polgárság végre is felzúdulott, amiatt, hogy a törvény végrehajtói nem teljesítik kötelességüket s arra kényszerítte a polgármestert, hogy alapos tisztogatást rendeljen el. Erre megindult a hajszja a pálinkások ellen. Tömegesen kerültek kézre szalonosok és karigánosok is whiskeyfőzés és árusítás vádjával.

A letartóztatott és elítélt vádlottak nagy tömegében a bevándorlót minden fajtajából találunk százasokat, de megállapítható, hogy főképen a közép-európai bevándorlót otthona a whiskeyfőzés színhelye, s közép-európai bevándorlót a prohibíciónál whiskeyárusítással való megsértői is.

Európa szolgálatot a novemberben letartóztatott 584 pálinkás közül 450 vádlottat. Ausztria volt polgárai közül többen voltak a törvénysértők között mint amerikaiak. Az ausztriaiak

Melegen dicséri a pápa Amerika jótékonyát.

NEW YORK, dec. 13. — A Knight of Columbus itteni főirodája tegnap üzenetet kapott Benedek pápától. A katolikusok egyháza feje karácsonyi üdvözlését küldi a Knights of Columbus tagjainak, valamint az Egyesült Államok többi katolikus és más felekezeti polgárainak és áldását azért a sok jótékony cselekményért, amelyeket a világ szenvedésének enyhítésére cselekedtek.

Meleg dicséri a pápa Amerika jótékonyát.

aduk postára napról-napra a Szabadság Jubileumi Naptárát. Nagyszerű tartalom és fényes kiállítás karácsonyi ajándékunkat azonban kizárólag csak azoknak

Ausztria	136
Amerika	134
Oroszország	90
Magyarország	74
Langyosország	40
Olaszország	31
Németország	26
Románia	14
Csehország	10
Bulgária	9
Irorság	5
Görögország	4
Szlovákia	3
Szlovénia	2
Széria	1
Finnország	1
Svédország	1
Macedonia	1
Törökország	1

és amerikaiak után Oroszország, Magyarország, Lengyelország, Olaszország és Németország volt polgárai következték. Van a névsorban Európa minden országból való, kivéve angol, skót, wels, francia, spanyol és portugál. Meg kell jegyeznünk, hogy az utóbbiak elenyésző esekély számúak vannak képvisel-

ELFOGADTA A KÉPVISELŐHÁZ A BEVÁNDORLÁSI JAVASLATOT

Győzött az egyesztendő kapuzárás.

WASHINGTON, dec. 13. — A képviselőház mai ülésén került szavazás alá a Johnson-féle törvényjavaslat, mely eredeti szövege szerint, két teljes esztendőre meg akart szüntetni minden bevándorlást az Egyesült Államokba. A javaslatot azonban Mann Illinois-i képviselő amellel fogadta el a többség. 181 képviselő amellel szavazott, hogy csak EGY ESZTENDŐ-RE terjedjen a kapuzárás ideje, míg a két esztendő tilalom mellett 165 képviselő foglalt állást. A javaslatot magát 293 szavazattal, 41 ellen, fogadta el a Ház.

Most a szenátus elé kerül a bevándorlási ügye. A szenátus vezérei azonban nem titkolják azt a véleményüket, hogy a Johnson-féle törvényt NEM hajlandók elfogadni.

HERBERT HOOVER VÉLEMÉNYE A NEMZETEK LIGÁJA BAJAIRÓL

A volt élelmiszerbiztos hosszasan értekezett Marionban Harding megválasztott elnökkel. — Harding és neje 2,500 dollárral járultak az európai segélyalaphoz.

MARION, O., dec. 13. Herbert C. Hoover volt élelmiszerbiztos Harding megválasztott elnök meghívására folytatán tegnap déli-élt autómobilon érkezett ide Columbusba és Harding irodájában hosszasan értekezést folytatott a megválasztott elnökkel, a melynek során különösen az ország külpolitikai kérdései kerültek alapos megvitatás alá. A főtárgy természetesen a liga kérdése volt, amelyre vonatkozóan azt a véleményét fejezte ki, hogy a legelőrevezetőbb nem az lenne, ha új alapokon új nemzetegyesítést szerveznének meg, hanem az, ha a jelenlegi javítanak meg olyképen, hogy lényeges változtatásokat eszközöl- nének úgy a liga alkotmányán, mint a versaillesi békeszerződés- sen, amelynek megtörténte után az Egyesült Államok bátran be- lépethet a Nemzetek Ligájába.

A konferencia lefolytatása után Hoover nyíltan kijelentette, hogy a nézete a Nemzetek Ligáját illetően változatlan maradt. Kijelentette Harding előtt, hogy a jelenlegi Liga alkotmányában sok olyan intézkedés van, amely rossz és igazságtalan, azonban ezeket vagy meg- javítani, vagy törölni kell és egykor mi sem állhat azután ut- jában az Egyesült Államok rész- vételének.

Örömmel jelentette ki a volt élelmiszerbiztos a jelenlegi európai segélyakció feje azt, hogy Mr. és Mrs. Harding mnd- ketten részt vesznek ebben az akcióban, amelynek a célja az, hogy három és fél millió euró- pai gyereket tápláljanak a tél folyamán. A megválasztott el- nök és neje erre a célra 2,500 dollárral járultak hozzá a meg- indított gyűjtéshez, amely 33 milliót akar összehozni.

Kijelentette Hoover, hogy adig nem lehet állandó rend Euró- pában, amíg Németország pon- talosan nem tudja, hogy mit kell fizetnie, amíg Németországra olyan összeget nem vetnek ki, a melyet fénylegesen képes is megfizetni.

ve Cleveland bevándoroltjai- nak tömegében.

A hatóságok két okkal magyarázzák meg azt, hogy miért akad annyi pálinkás az európai bevándorlók közt. Első szentintük az, hogy az európaiak évszázadok óta hozzászoktak a szabad bor és pálinka készítés- hez, a második ok az, hogy eu- rópai fogalom szerint a prohibí- ció a személyes szabadság megsértése.

Clevelandban két olyan bíró ítélkezett a rendőrség által el- fogott pálinkások fölött, akik maguk is európai származásuk és ismerik a bevándorlók gond- dolkozását. E bírák szerint a bevándorolt vádlottak nem akarják elismerni, hogy van olyan törvény, amely kényse- rítheti őket arra, hogy ne főz- zenek és ne igyanak pálinkát vagy egyéb szesz ital.

"Megdöbbenve láttam, hogy a vádlottak a tanusékbán fel- ugrottak és megfenyegettek." mondotta Savicki bíró. Nem valami személyes sértésért, ha- nem mert nekem kell kényse- rítenem őket olyan törvény megvételére, amelyben éssze- ruségét nem látom. Voltak olyan vádlottak, akik öklüket ránták s úgy fenyegettek en- gem, a midőn a bíró széken ültem. Azt hangostatták, hogy senkinek semmi köze ahhoz, hogy ő csinál-e italt s iszik-e italt vagy sem. Személyes sza- badság megsértését nem tűr- ik. Ok nem adnak el szesz- itált senkinek, ne háborgassa ennélfogva őket senki."

"Kijelentették, hogy a rend- őrnök nincs jogja arra, hogy megnezzse, mit esznek, vagy mit isznak. Ez a magatartásuk egy- szerien a szülőházjukbeirdrend- szernek a következménye. Nem tudják megérteni, hogy miért kell nekik óhazai szokásukat a fogadott háza törvényei értel- mében megváltoztatni. Annak a jele ez, hogy nagy szükség van arra, hogy nyíljanak köz- művelődési központok könyvtá- rakkal, színpadokkal, olvasó- játszó és társalgó termelkekkel, a hol a bevándorlót eltolthetik szabadidejüket s érinkezhetnek amerikaiakkal, tanulhatnak, mű- velődhetnek."

Silbert bíró szerint is az az oka az európaiak prohibíció ellen való lázadásának, hogy szülőházjukban ősidők óta senki sem tiltotta meg nekik a bor csinálását, sőt pálinkát is főzhettek, ha engedélyt váltot- tak rá s tűrték a finane ellen- őrséget. Nehéz a bevándorlók- nak elszokni a bor és pálinka- ivalást.

Stanton rendőrgyűlésnek is ez a véleménye. Flocco proba- tion officer szerint a bevándor- lókat nagy része nem ismeri a törvényt, vagy ha hallott is róla, nem akarja elhinni, hogy annak olyan pontja is van, a mely megtiltja neki, hogy whiskeyt főzzen és whiskeyt igyék. A legtöbbnek eszégtában sines kereskedni a házilg ké- szített whiskeyvel, magának szánja azt az utolsó csöppig.

Szabadon járnak a száraz törvény kihágói Ohioban.

COLUMBUS, O., dec. 13. — Az itteni szövetségi hatósági emberek tegnap kijelentették, hogy Ohioban az utolsó két hó- nap alatt legalább száz olyan esetről tudnak, mikor a száraz- sági törvény megsértőit szabá- don bocsátották és szabadon járnak most is anélkül, hogy valami büntetésben részesültek volna. Ennek oka az volt, hogy több esetben, technikailagok miatt el kellett a vádat az ille- tők ellen ejteni.

AMERIKAI SENÁTOR GENFEN

Mac Cormick szenátor, Harding bizalmasa megjelent a Nemzetek Ligája tanácskozásán. — Genfből Budapestre utazik az Illinois-i szenátor.

GENF, dec. 13. — A mai nap- on érkezett Genfben Medill Mc- Cormick, Illinois állam szenátor- ra, akit Európában mindenütt Harding megválasztott elnök biz- zalmának tartanak és aki, — ha nem is hivatalos megbízás alapján, — a helyzetet tanulmá- nyozza. McCormick látogatása rendkívül szűk időre szabott és bizonyára azokat a tanácskozá- sokat készíti elő, melyek márci- osus 4-ike után, az új elnök be- iktatása után válnak esedékes- sé. Azt beszélik, hogy ezekben a jövődi tanácskozásokban ki- magasító szerepe lesz a szenátor- nak.

Genfben valószínűleg Hy- mans-al, a Liga elnökével, Bour- geois és Hanotaux Liga delegá- tusokkal tárgyal a szenátor, aki Svájcából egyenesen Budapestre utazik.

A Liga legutolsó ülésének ki- magasító szancióját szolgáltatta az a jegyzék, melyben a német kormány nyíltan bejelent, nem hajlandó a békeszerződés azon pontjának engedelmesskedni, mely Eupon és Malmedy kör- nyékét Belgiumnak adja át.

Eupon és Malmedy jelenték- telen területet foglalnak el és ezt a kis darab német földet a belgáknak juttatja a versaillesi békeszerződés.

A nemzetközi békebíróság ügyében úgy dönt a Liga, hogy ebben a testületben részt vehet- nek azoknak a nemzeteknek a képviselői is, melyek nem tag- jai a Nemzetek Ligájának. Leon Bourgeois terjesztette elő a bi- zottság jelölését, melyben há- lalás előismerő szavakban emléke- zett meg arról a munkáról, melyt a nagy ügy érdekében Eli- hu Root, a nagynevű amerikai államférfiu fejtett ki.

Farkasra ment a vadászat, de csak nyulat talált.

GIRARD, Ill., dec. 13. — A közelben levő Bedston Chapel- ben csaknem ezer Nimrod indult el. A céljuk az volt, hogy káposztítsák azt a farkascsordát, amely már hetek óta rettegésben tartja a vidéket és sok marhát és juhót elpusztított. A farkas- ok azonban túljártak a vadás- zok eszén. Az eredmény: farkas- t nem lőttek ugyan, azonban mutatóba egy szerencsétlen nyul mégis terítékre került.

Várják az olajmágnás állítólagos gyilkosát.

FORT WORTH, Tex., dec. 13. — Clara Smyth Hamon megérkezését, aki állítólag gyil- kos a Jake L. Hamon oklahomai olajmágnásnak, tegnap várják, de a vádlott nem érkezett meg. Az állomáson az újságok és mozivállalatok egész sereg fény- képzése állt készenlétben, hogy Clara Smyth Hamont lefényké- pezhesse, de egyik vonattal se jött meg a várra várt nő.

Az ügyvédek maguk se tud- ják, hogy miért nem érkezett meg, amidőn az volt a megállá- podásuk, hogy szombaton haza- tér és jelentkezik a rendőrség- nek. A vádlott ellen nem adtak ki elfogatósi parancsot s a rendőrség kijelentette, hogy nem háborgatja, ha csak Brown ardmerei (Okla.) ügyészől nem kapnak utasítást az elfo- gására.

KOMOLY HÁBORUS HELYZET ALAKULT KI IRORSZÁGBAN

Ir forradalmárok támadása az angol katonai barakok ellen. — Heves harcok dulkak az egész vonalon.

Attila koporsója

BÉCS, dec. 13. — Nagy- Szentmiklós közelében, az Aranka folyó medrében, áll- ítóltag, Attila koporsójára bukkantak a magyarok. A monda szerint, a hun fejede- lmet hármas koporsóba tették és elsüllyesztették. A 453-dik esztendő óta a folyó ágjában alussza álmát At- tila.

Tudósok véleménye szerint, a folyóból kihalászott kopor- só a hármak egyike lehet, amit igazol az az eset is, hogy ugyanott, ahol a kopor- sósok lettek, értékes arny- darabokat is találtak. Az arany- kincslet a budapesti ki- rályi várban őrzik.

Cameloughban a Sinn Fein hívek megtámadták az angol katonákat. — A harcnak, állítólag, sok halottja és sebesülte van. — A legszigorúbb eszközökkel dolgozik az angol kormány.

A régóta hazán alatti láppangó tűz végre fellobbant Írorszá- ban. A helyzet sokkal jobban hasonlít ma az aktuális háborús állapothoz, mint eddig bármi- kor Írország történetében. Ed- dig helyközi guerrilla harcok vol- tak, időközi támadások, egyes összeütközések, de most, ugylát- szik, talpra áll az egész nemzet. Erről tanuszkodnak az utolsó negyvennégy óra alatt befutott jelentések.

Az ir nacionalisták az ir köz- társaság híveit nem várták meg, amig az ellenség behatol a so- raikba, ők vitték bele a harcot az ellenség táborába, amennyi- ben tegnap Cameloughban meg- támadták az angol katonák bar- rakjait. Camelough északi Írországban fekszik.

Eddig még nem erősített je- lentések arról számolnak be, hogy a harc igen heves volt s hogy a halottak száma nagy.

A cameloughi barakkok később megerősítést kaptak, de még így se sikerült a támadást meg- sejtetni. A harc később Camelough és Newry között, egy alagútban, tovább folytatódott.

Delen, ugyanakkor a Sinn Feinek tovább folytatják a gu- errilla harcokat.

Cork mellett tegnap megtá- madtak egy katonai raktaét és tizenegyet "black an tan" rend- őri megsebesítettek.

Cork különben veszedelmesen hasonlít egy romhalmazhoz. A belvárosban csupa rom van. Le- gjobb házak jelzik a "black and tan" rendőri bosszújának ut- jáit. A kárt eddig tizenöt millió dollárra becsülik.

Egy londoni hivatalos hír meg- erősíti a cameloughi támadás hi- réit. Hozzáteszt azonban, hogy újabb jelentéseket egyelőre nem lehet várni, mert a városból ki- vezetett telefon és távíró drótokat elvették.

Sinn Fein vezérek szerint a tízezt gyujtogatás okozta, ami pedig az angol "Black and Tan" csapatok bosszumuve volt. Szombaton alkonyatkor két század angol katona köze- ledett Cork felé, hogy a hadjög- ra való randoletat itt végre hajtsa. Az illetőkre Dillons Crossnál rálöttek. Két órával ké- sőbb már megindult a rémura- lom az utcákon. A villanyoso- kat megállították és az utasokat megmozdították. Végre azután az egyik kocsit fel is gyujtották. Csaknem ebben a pillanatban fellobbantak a lángok a Carne- gie könyvtárban, a városháza épületében és a St. Patrick ut- ca egyes üzleteiben is. A tűz egész éjszaka pusztított és a mészkövekből épült üzleti épü- letek egymásután égtek porrá.

Az összeütközések között a legelső a történelmi nevezte- sségű régi városháza épülete volt. A tornyá már kora este le- szakadt, míg éjféltűnára már összedőlték a falai is. Az a kö- zössedőlték a falai is.

A hadparancsnokság azonnal kordont rendelt el az üzleti ne- vezett körül. A katonák azt a pa- rancsot kapták, hogy azonnal löj- jék le azokat, akik fosztogat- ni akarnak. A lakosság nagy- sze fejvesztetten menekül a vá- rosból. Igen sokan magunkkal vi- szik az ágyményüket és sátrak- ban-ütnek tanyát.

Közben pedig úgy a városban, mint a vidéken folytatódik a lö- völdözés és harcok folynak le a zendülők és a katonaság között.

Felmélték a takarítónok fizetését Bostonban.

BOSTON, dec. 13. — Az íroda és épület takarítók fizet- tésének megállapítására kiküldöt- tött bizottság döntése szerint egy önfentartó takarítónéknak legalább is 15 dollár 40 centre van szükségük hetenként. E dön- tés alapján felmérték a takari- tónók fizetését 25 százalékkal. Ezentúl áruáruk 37 centet kapnak s 42 órát dolgozhatnak hetenként.

Jzenet ából!

államtitkár intély a Kül-cimű előkelő megszívlelésre

egítség -- haszon!

"Az amerikai ma- r tőkerek ezzel csak hazafias dol- gát művelnek, hanem a nyereségre is szemet szent, mivel ért a koronákért, siet minden dol- gát nélni elkön- yűnek, idovel jó kor- nakat fognak vissza- pni, vagyis negyven- veszesen értékek- nek visszafizetni okat az adósságokat, melyekért már most magasabb kamatot számunk, mint amilyen matot hasonló biz- nágos elhelyez- lyezés mellett Ame- líában fizetnek ne- s, úgy, hogy volta- ppen csak jó üzlet- van szó és a haza- mátra csak azért szágunk, mert jól jűnk, hogy amerikai gyártmányokat ebben elhatároztukban- gsem az üzlet, ha- m erkölcsi szem- pontok irányítják.

et a legolcsóbb- et bármely biz- vagy takaré- és betétköny- alatt kizhozat- gítség, mert kis- a milliók.

MI BANK

elnök.
Fiókület:
7 SECOND AVE.
COR. 83rd St.
CITY.

Meg két millió KORONÁM VAN ELADÓ.

A mai csodálatosan olcsó akért, vegyen azokból, mert jár. Teljes felelősségem allett törvényes lebellye- gítéssel késznek az utal- nyok kifizetve minden le- más nélkül.
házezer korona még mindig csak \$250.
A. HERZEG
127 WASHINGTON ST.
NEW YORK.
Gél a Cortland Streetben. Házijegyeket eladok minden mátra.
Csaldákat 8 hét alatt köho- tok az szabától. k c z

KARÁCSONY

ban szeretneinek, akkor K PÉNZ t odár.
ket legrövidebb időn belül
SSZES VONALAKRA A TI ÁRAIN.
STVÉREK
6 pénzküldés
Passaic, N. J.

AKI NYOLCSZOR GYÁSZOLTA HITVESÉT ÉS KILENGSZER LÉPETT AZ OLTÁR ELÉ

William L. Tillman házasságainak története

A polgárháboru veteránja kijelentette, ha isten- tems meghalna a kilen- cedik felesége, — tized- szer is megösnülne.

Nat Goodwin híres amerikai szí- nész volt. Arról nevezetes, hogy talán senkinek annyi felesége még Amerikában nem volt, mint neki. Akadt azonban most egy vetélytársa. Ezt az embert Wil- liam L. Tillmannak hívják. Till- man most él a kilencedik fele- ségével. Az Ozark hegység lábá- nál lakik. Poplar Blufftól tí- zenöt mérföldnyire. És a kilen- cedik felesége miatt Missouri Nat Goodwinjének hívják.

Tillman a napokban volt het- venyole esztendő. Az életkora azonban nem látszik meg rajta tulságosan. Husz éves korában tagja volt a Szövetési hadse- regnek és végig csinálta a pol- gárháborút. Először 1865-ben nősült. Az első felesége tíz év- vel később meghalt.

Két évvel később nősült má- sodszor. A második felesége két év múlva szintén meghalt.

Két évvel később ismét meg- nősült és a harmadik felesége négy évvel később meghalt.

És így tovább. Néhány eszten- dei időközrel megösnült és az új felesége néhány esztendő elmultá- val meghalt. Mindaddig míg el- jutott a kilencedik asszonyig.

A kilencedik feleséget 1918- ban vette el. A felesége most hetvenhat éves. Három gyerme- ke él Tillmannak. A szomszédok azt mondják, hogy még két fele- sége volt, ezeket azonban Till- man letagadja. A kilene közül egy feleségének a leánykori ne- vére nem tudott semmiképen visszaemlékezni. A gyermekei mondták meg, hogy mi volt a neve ennek az asszonynak.

Arra a kérdésre, milyen lány- pól lesz a jobb feleség, Tillman ezt mondta:

— Én azt hiszem, a legjobb házasság az, ha az asszony élet korában nagyon közel van a férjhez. De általában az én ta- pasztalatom az, hogy minél idő- sebb a nő, annál jobb. Minél idősebb az asszony, annál job- ban megbesúli az otthonát. Ha, neadj isten, ez az asszony meg- halna, okvetlenül megösnülnek a tizedszer is. És csak idős nőt vennék el. Mondhatom, hogy a házasságos tervem van némi tapasz- thatom. És fiatal nőt nem ven- nek el. Készszer vettem el fiatal- nőt és mind a kétszer baj volt velük. Ha nem haltak volna meg, talán elváltam volna tőlük. — Hogyan kell egy nővel bánni?

— Nagyon egyszerű. Ugy kell velük bánni, mint a babókkal. So- ba nem szabad azt mutatni, hogy az érzelmei a férfinak ve- lük megváltozott. Mindig a leg- komolyabb szellemet kell mu- tatni. Ha másképp nem megy: ha zudni kell. Csak hidegnek nem szabad lenni. Annnyit kell ott- hon tartózkodni, a mennyit csak lehet. És becsülni kell őket.

Tillman kilencedik felesége özvegyasszony volt, mikor hoz- záment. És kijelenti, hogy életé- ben még olyan finom férjjele- nem találkozott, mint Tillman.

MEGJELENT A SZABADSÁG JUBILEUMI NAPTÁRA

Lackó Jóska öt rövid nap alatt megtanul magyarul

Egy tizenhárom esztendő magyar gyerek azt mondja, hogy olyan módszere van, ami mel- lett öt nap alatt meg lehet egy nyelvet tanulni.

A Hamburg American vonal Mongolia nevű hajója mostan- ban érkezett New Yorkba. Az utasai között volt egy kis ma- gyar gyerek, a tizenhárom esz- tendős Lackó Józsi. A Józsi- gyereket a nagy utazás egyálta- lán nem hatotta meg, hozzá va- szokva: az utolsó nyole esztendő alatt mindenféle utazott Euró- pában és utazásai közben nem kevesebb, mint öt nyelvet tanult meg tökéletesen.

Lackó Jóska nagyon bizik magában, hogy a hatodik nyel- vet, az angolt is el fogja sajátí- tani. Még pedig nem is ad erre magának nagyon hosszú időt. Sőt, rövid időt ad magának. Öt napot. Hogy ő neki van egy mó- szere, ami mellett öt nap alatt annyira megtanul angolul, hogy elfogadhatóan tud beszél- getni a bennszülöttekkel.

És Jóska ezt a tervét okvetle- nül végre akarja hajtani, mert az a célja, hogy mire a szülei- hez érkezik, akik Whittier Cali- forniában laknak, beszéljen an- goul.

Lackóék nyole évvel ezelőtt

DÜHÖNG A SZERENCSEJÁTÉK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Különböző szerencsejátékokban az utolsó esz- tendő alatt nem kevesebb, mint 2,000,000, —000 dollár cserélt gazdát Amerikában.

WASHINGTON, dec. 13. — Késztelen tény, hogy az Egys- sült Államokban a játékszerve- dély az utóbbi időben hatalmas- san elharapódzott, de talán so- ha olyan erős nem volt, mint az utolsó esztendő alatt. Kor- mányköröközött érkezett hivata- los és nem hivatalos jelentések arról tanuszkodnak, hogy január- elejétől mostanáig nem keve- seb, mint 2,000,000,000 dollár- cserült gazdát a különböző szer- encsejátékok folyamán.

A pénzügyi körököt erősen aggasztja ez a körülmény, mert ebből arra lehet következtetni, hogy Amerikában az emberek még mindig ragaszkodnak azok- hoz az extravaganciákhoz, ame- lyek a fegyverszünet után kö- vetkező időszakot annyira jelle- mezték.

Houston pénzügyminiszter ta- nácsára a takarékosági osztály főnöke, Williams Mather Lewis most a papokhoz és a társadal- mi organizációkhoz fog fordul- ni, próbáljanak a közönségre hatni, így talán ennek a lehető- len állapotnak véget lehet vetni. Lewis különben hosszabb utaz- zást tett az egész országban, a mely alatt a helyzetet behatóan tanulmányozta. Soha még az Egyesült Államokban annyit pénz nem fordult meg a kártya- asztaloknál és a lóversenyen, mint mostanában. Ezek és ez- rek éneik úgy, hogy valami ko- moly munkával nem foglalkoz-

HÁTFÁJÁS, KÖSZVÉNY
vesszedelmet jelentenek. Dürszölje be a régi, megbítható
EXTERNIN
köszvényorvossággal a fájdalom meg- szűnik. Nagy üveg postán egy dollár, négy nagy üveg három és fél dollár. Vigyázzon, hogy a valódi kapja a cí- mezze a pénz és levelet így:
VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, O.

MILLERAND NEM CSÓKOLOZIK A HIVATALOS ESEMÉNYEKNÉL

Ezután már nem kapnak elnöki csókot a be- csületrend lovagjai. — Meg kell elégedniök a jó amerikai kézzorítottással. — A régi ren- dzer hivi nagyon fel vannak háborodva.

PARIS, dec. 13. — Azok az amerikaiak, akik ezután a be- csületrend kitüntetésében része- sülnék, bizonyára örömmel ve- szik tudomásul azt, hogy nem kell az orcajukat az elnök csók- jának kitenniük. Millerand el- nök az összes hivatalos eszele- menyeknél megszüntette a csók- kólást. A jelöltek ezután meg kell, hogy elégedjenek azall, hogy r- gi amerikai szokás szerint jót paroláznak az elnökkel.

A magas társadalmi körökben nagy visszataszítást keltett a do- log azért, mert kísérletet látnak arra, hogy olyan szokást szün- tessenek meg, amelyet évek óta már tisztelőben tartottak. Azon- ban Millerand szigorúan ragasz- kodik ahhoz, hogy a csókokat a családjának tartogassa, a felesé- gének és a két viruló szép leány- jának, akiknek társaságából csaknem lehetetlen elcsalogatni a hivatalos munka elvégzése után.

RENGETEG HAMIS PEZSGÓT ITTAK A NÉMETEK EZ ÉVBEN

Az elmúlt tizenkét hónap alatt huszmillió pal- lack fogyott el Németországban. — A leg- nagyobb részük hamisítás. — 1914-ben ösz- szesen hatmillió üveggel fogyott el ugyanott

PARIS, dec. 13. — Arról ér- kesztett jelentés, hogy Németor- szágból az elmúlt esztendőben husz millió üveg pezsgót ittak meg, míg 1914-ben, a háboru előtt csak hat millió üveggel. Ebből itt általában azt követ- kezetik, hogy a német korsomá- rok a legesemértelenebbül hamisítják a francia pezsgőt és annak alraa alatt közönséges pezsgókat sóznak a publikum nyakába.

Igaz ugyan, hogy a háboru alatt Franciaországban tíz millió üveg pezsgó tűnt el a németek kezén, azonban viszont azóta a franciák 300 ezer üveggel több- bent nem importáltak. A francia termelők most valószínűleg a szövetségesek kereskedelmi szak- kezett jelentés, hogy Németor- szágból az elmúlt esztendőben husz millió üveg pezsgót ittak meg, míg 1914-ben, a háboru előtt csak hat millió üveggel.

A szászgy éves nagypa- rosszul bánt a mamával.

PITTSBURGH, dec. 13. — A Human Society of Pennsylvania most adta ki a rendes évi je- lentését. A jelentésben, többek között, egy érdekes eset fordúl- el.

Az amerikai katonák a német gyermekeknek.

Uj Erő és Energia a Gyengéknek és Öregeknek.

Halalos ítéletet hoztak a marionni gyilkos ellen.

MARION, dec. 13. — Franko Bianco el akarta venni Amel Calaterrának a férjét, a német. Hogy megfélemlítse az assz- onyt, aki őt ki nem állhatta, elhatározta, hogy meggyilkol- tassa az asszony férjét, Marco Calaterrát. Felfogadta a gyilk- osra Settimo De Santis, készságra dollárért. De Santis a véres munkát elvégezte, meg- ölte még Amel is egy kis ame- rikai fiút, Tony Hamphill, aki ott lábalkodott. Ugy De Santis, mint Bianco, elfogták. Bianco a börtönben öngyilkos lett. Az esküdtszék, három na- pig tartó tárgyalás után De Santist büntöské találta elso- fokú gyilkosság bűntettében és a bíró erre kétél általi halálra ítélte.

Még mindig nem késő

boldog karácsonyi ünnepeket szerezni hozzátartozóinknak

Még mindig alkalma van

ugy küldeni pénzt az óhazába, hogy azt még

Karácsony előtt

kifizesse a bank vagy a posta bármelyik városban vagy községben

Küldjön pénzt kábel útján

GYORSAN — BIZTOSAN — JUTÁNYOSAN

GONDOLJUNK azokra, akik a tá- volból felénk nyújtják esdő ke- züket. A mi szeretetteljes meg- emlékezésünk az ő egyetlen remény- gük. A mi nekünk néhány dollár csak, az nekik boldog karácsonyi ünnepet je- lent.

A kábelsürgönyi pénzküldésért épen olyan teljes szavatosságot vállalok, mint a postán küldött összegekért. A kábeli küldés díja 2 dollár 50 cent, semmi külön költség a küldőt nem terheli

KISS EMIL bankár

133 Second Ave. New York

Most érkezett **MAGYARORSZAG** hivatalos nagy **FALI TÉRKÉPE**
Ara \$1.25.
"Pesti Hírlap" térkép albuma 50 cent. — Kapható **Oceanic Co.**
306 East 13 Street, New York.

Nem kér Németország. a Ford ekegyarából.

BERLIN, december. 13. — A német gőzekegyarok valamennyi fel vannak háborodva Henry Ford terve ellen, aki ekegyaránt akar Németországban ala- pítani. A lapjaik azt fejtegetik, hogy a kormány védelmére van szükségük az amerikai tőke ver- senye ellen, amikor a sa- ját gyárakat nem tudnak teljes erővel dolgozni a kereslet hiá- ny miatt.

A KORONA MAI ÁRFOLYAMA AZ ÉRTEK- TÖZSDÉN: 1000 KORONA \$2.20.

MAGYAR - AMERIKAI BANKHÁZ DE VITA
2105 First Avenue New York.
Az állami bankdepartament ellenőrzése alatt.

KIHOZATAL

FONTOS HIREK A TENERENTULRÓL.

Megbizottunk, GAAL GASPÁR TIHÁMER ur esküvőjét után jelent Pósonyiból a következő tényeket, melyek valódiáigát nem lehet megdönteni.

A távirat azt mondja, hogy azon munkájában, hogy amerikai honfi- társainak odást él hoztártartozók kihozatálában segédkeztek, a leg- eredményesebben működik. Remél, hogy

Rövid időn belül egy nagyobb csapattal fog meg- érkezni a new yorki kikötőbe.

Amint az érkező nevet közölni fogja megbizottunk, **AZONNAL TUDATJUK AZ ERDEKELTEKET.**

Itt van tehát a kedvező alkalom. — Ne hagyja szenvedni, ne hagyja éhezni szeretett, amikor módjában áll most, hogy egy új, egy jobb élet kezdéséhez segítségre öket ebben az országban.

Ha haza akar utazni, ha pénzt akar Magyarországra, vagy a meg- szállott területekre küldeni, forduljon hozzánk.

Hajójegyet vehet az összes vonalakra, a társaságok EREDETI ÁRAIN. Pénzt küldhet, vagy az óhazai bármely nagyobb bankba ál- talunk betétet elhelyezhet gyorsan és a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

Ha bármilyen óhazai ügyes-bajos dolga van, tanácsért, bővebb fel- világosításért írjon, vagy személyesen keresse fel:

ZÁRÓ C. HENRY

bankházát,
39 Cooper Squ. & Cor. 3rd St. NEW YORK, N. Y.

HAZAUTAZÁS

↑ SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS ↓

\$3.-

költség mellett bármely nagy ösz- szeget 3-4 nap alatt fizetünk ki az óhazában sziköllködőknek.

Forduljon személyesen vagy írás- ban az alanti címre:

Alapítva: 1890. évben.
Alapítóké 80 millió dollár.

THE STATE BANK

MAGYAR OSZTÁLY
374-378 GRAND STREET, NEW YORK, N. Y.

KÁBAN

VÁDOLNAK MAGYART

védelemhez a szerény lelki magyarok biztosra látatlanságát.

vesülvei ismerősei kizárták bűnösségét, nyomozó is gyűjtöttek 300 védelmenek költségeire, ut tudjuk a hasonló bűnvizsgálat részletes kiterjedésére a védelem bizonyított egybegyűjtése nagy, s megfelelően sok költséget fel, s legalább dollár van szükség, hogy leelő jogi védelemre lépjen.

Bainesville magyarok több megkeresésére a Szabadsági előzést az általunk adatok szerint jobb sorrendben székely magyarok s a pinesville-ieknek nekérjük mindazokat, a megfelelő jogi védelemhez szükséges adókat hozzájárulni akaróknak be adományozni késsélem nélkül a közfelfogás és virágkérését tudósainak: Kállay Bros. ville, Ohio címre, s azokban és telenként fogadják a Szabadságban azmi.

györgy és Markovics Mária hajdan lény, a browns-református templomban egymásnak örök hűséget. Az ördög Székely Sándor lelkébe az új pári. Nánizsnyok voltak: Zádori Ferenc és József József; nyoszolyó-aszó József Miklós, Markovicsné és Horváth Irén; véfő Horváth Imre, Markovics József Miklós és Dósi János; szorony-lányok: Kubass Mária, Julijana és Szabó Er. A lakodalmat a legvidékeken látatlan telt. Az ifjú párt nem eltették.

temetési.

AR JUNCTION, Pa. — Zakhar és neje, szül. Hudi Julijana pár mástól éves József nevű rövid betegkedés után elhalá. A kis ravatalnál Székely brownsvillei lelkész bucsuzott az édes apán és édes anyán Magdolna, Ilona, Erzsébet, Borbála, Etelka és Béla testvérei, Szalmási Mihály és neje, Székely Borbála keresztanyja. A perypopolis-i (Pa.) prot. temetőben helyezték örök nyugalomra.

Adósságterjesztés.

Brownsville, Pa. Ref. Egyház dollár 74 centet fizetett ki a National Banknál. Ez öszi 500 dollár tőkeirtásba s dollár 74 cent kamatba szállított el. Ilyen előhaladás mellett az egyházközség két-három év teljeseen tehermentes vagyonfoglalhat.

KARÁCSONYI
székely nagy választékban kaphatók
EPEZS GYÓGYSZERTÁRBAN
2017 West 25th Street,
Cleveland, O.

A munkások barátja
AIN-EXPELLER
Védjez Reg. U. S. Pat. Off.
Több mint 50 év óta
világhírű szer.
Ez az "Horgony" védjegye.

és.
akroni magyarságnak, hogy
évendő SZALLODAMAT
teljesen szonnan biztosít
fogom tovább vezetni.
ESKUVÖKRE ÉS MÜ-
legnagyobb és legzsebb
magyarságnak eddig irántam
reklamé a jövőben is fog-

ler István
ELER HALL tulajdonosa.

291, 93
HEINR. FRANCK & Co., bejegyzett cég, FLUSHING, N. Y.

MI ÚJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK • BUDAPESTI JELENTÉSEK • ÓHAZAI ÚJSÁGHIREK

BEFEJEZTEK A NYOMOZÁST A BRITÁNIA ÜGYEKBE

A budapesti főkapitányság csaknem teljes világgosságot derített az összes borzalmas ügyekben. — Megkezdődik az ügyészség nagy munkája.

Tiznap fáradtságos munka után a főkapitányság bünygi osztálya teljesen befejezte a nyomozást a Britannia-szálló terrorstáinak ügyében.

Az utolsó esemény a nyomozás során az volt, hogy bekeszték a főkapitányságra egy 18 éves fiatal embert, akiről ki derült, hogy a megölt rendőr bántalmazói között volt. Ez a fiatal ember kihallgatása során megnevezte Gellért Antal orvos tanhallgatót, mint akinek szintén része volt a gyilkosságban. Erre bekeszték a rendőrségre az orvos tanhallgatót is, aki valamivel korábban elmondta, hogy a Britanniaiban Liszt Elemér néven szerepelt. Megvallotta azt is, hogy Miklós József rendőrtől nem Serevitől vette el a bajonettjét, hanem ő tőle s a felmatutató bajonettben a szájátára rá is ismert. Azt azonban tagadja, hogy a tizenöt éves haldokló rendőrt bántalmazta.

Ugyancsak elfogták a detektívek Wagner Lajost, aki ellen körözés volt, mint a gyilkosság egyik részese ellen. Wagner (Szikó) Pál néven bekesztést kapott a főkapitányság Keeskemetől, hogy ott elfogták Haeker Jenőt, a gyilkosság egyik másik részese, aki a gyilkosságot követő napon lábsérülést szenvedett oda. Haeker is már napok óta körözik. A keeskeméti értesítés szerint Budapestre fogják kísérni.

A rendőrség egyébként ma délelőtt szabadlábra helyezte Tökés Ferencet, akat a rendőrgyilkossággal gyanúsítottak, mert megállapították, hogy nem volt benne semmiféle része. Miklós rendőrtől szembe sembesítették Gellért Antallal, a kihalt Miklós határozottan fölismerette azt az embert, a kinek bajonettjét a kapualjában elvette, akat igazoltattak és akat a később odajött járőr kiszabadított. Így Tökés gyanúsítása el esett.

A belügyminiszter ötezer korona jutalmat tűzött ki annak, aki a rendőrgyilkos Mészáros Imre nyomára vezet, vagy kézrekeríti.

A rendőrség Kmetty Károlyt, a britániosok egyik vezérét tudvalóvan átadta az ügyészségnek. Kmetty bünygyében Pogony Nándor dr. királyi főügyész-helyettes fog indítványt tenni, egyelőre azonban visszaküldte az iratokat a rendőrségre, mert az egyik följelentésre nézve, a mely rablásról szól, a nyomozást nem folytatták le. Kmetty fogságának első napján egy levelet akart kiesenpézni, a melyben arra kéri

Amerikai párbajt vívtak a Lukácsfürdő szállóudában

Titokzatos öngyilkosság történt a Zsigmond-útea 46. számú házban levő Lukács-fürdő szállóban. Pánczél Miklós dr. kaposvári orvos egy hadnagy kíséretében érkezett a szállóba és a szálló gondnokától szobát kérték nappalra. Pánczél Miklós dr. állította ki a szokásos bejelentőlapot, a társaságban levő hadnagy csak kíséretében volt. A gondnok a földszint 11. számú szobáját adta ki részükre. A szobában egy felőráig beszeltek, vitatkoztak, de a szobát már bemenetkor magukra zárták. Pórára mulva a hadnagy kinyitotta a szobát, az orvosra rázarta az ajtót s a kulcsot magával vitte. A szálló telefonjához ment és a mentőket hívta a szállóba. Azután gyorsan eltávozott. A szálló portásza és gondnoka mitsem sejtettek. Alig hogy a hadnagy távozott, meggyőződés mulva már a mentők ott voltak a szálló előtt. A szobát lakatos közbejöttével lezárták. A szobában az ágyon teljesen eljöttve fekvő Pánczél Miklós dr. orvos eszméletlenül állapottban. A mellette levő ajtószekrényen kis üveg állott, a melyben morfium-morog volt, az orvos nagyobb mennyiségű morfiummal megverte magát. A mentők szulcsor állapotban az István-úti szanatóriumba szállították. A szálló portásza értesítette az ország főkapitányságot is, a honnan rendőri bizottság ment ki. A nyomozás megindult annak a megállapítására, ki volt tulajdonképpen az a katonatiszt, aki a telefon használta. A rendőrség azt hiszi, hogy Pánczél Miklós dr. amerikai párbajt vívtat a hadnagyval. Az orvos, aki a szanatóriumban magához tért, minap hallgatták ki, de tették körül minden fölvilágosítást megtagadott.

Rejtélyes rablási eset izgatja nagyszombatot

Mondok Antal titokzatos halála. — Nem gyilkolták meg a rablók az áldozatot, mert "természetes" halállal mult ki, — a vizsgálat szerint.

Borzalmas eset történt november hó közepén Nagyszombatban. A rejtélyes esetről a rendőrségi sajtóiroda a következőket közli:

Bünygi osztályunk csoportja, mely Nagyszombat ment Mondok Antal dr. ügyvéd meggyilkolása ügyében, a rémséges esetnek különös fordulatot adott, melyet a bonológus eredménye — mikor ók már reg megint itt voltak — meglepően igazolt.

Nagyszombatban évtől 16-an reggel fél 8 órakor Mondok Antal dr. közimert ügyvéd tákaritónója, a 27 éves tiszok Józsa holtan találtá ágyában. Azonnal fellérmázta a házat, majd a rendőrséget is értesítették s hamarosan megállapították, hogy a halott "Wertheim" pénzszekrényét, mely a közvetlen szomszédos irodában áll, felzárták s a ruhákat széthányták. A halott lábait a szorongólytól ingével igen szorosan voltak átkötve, de különben is több összeomlózott törülköző volt a holttesten, úgy hogy azonnal büntény látszott fenforogni, annyival is inkább, mert a halott aranyórája, valamint pénztárcájában hordott pénze hiányzott. A pénzszekrényből pénz nem hiányzott, mert Mondok dr. nagyobb összegű pénzt mindig a bankba vitt.

Kiküldöttünk a helyszínen már semmit sem találtak amit felhasználhatunk volna iránymutatónak, mert a lakást már szőpen és fényesen rendbeszedték. A pénzszekrény tartalmát a tettes azonban semmiképpen sem forgatta fel, a szoba szekrényét teljesen érintetlenül hagyta, továbbá a törülközőket

REJTÉLYES RABLÁSI ESET IZGATJA NAGYSZOMBATOT

Mondok Antal titokzatos halála. — Nem gyilkolták meg a rablók az áldozatot, mert "természetes" halállal mult ki, — a vizsgálat szerint.

teljesen úgy csomózta, mintha kötségek szánta volna, mindezek oly jelenségek voltak, melyek emberinknek nagyon szemükbe ötlöttek s mikor végül a holttestet is megtekintették s meg ott sem találtak legesélyesebb nyomot sem, ahol az "áldozat" "igen szorosán" át volt kötve, akkor a miénk kijelentették, hogy Mondok dr. természetes halállal halt meg s csak aztán lopták meg, miután rablói gyilkosság áldozataként maszkirozták ki. Egy igen ügyesnek lelkiismeretesnek ismert nagyszombati orvos mindjárt el is mondta, hogy Mondok dr. aki már az 50. életévén túl volt, asztmában szenvedett és sokszor fájt a foga is. Lehetőséges, hogy megint fogfájása volt, kötet rakott arcára s szájjára s törülközőt tett, hogy a hideg levegő ne érjen szájába közvetlenül. Lehet, hogy megfulladt, de valószínűbb, hogy szívzselé hűdése érte s úgy halt meg. Aztán felboncolták a holttestet Nagyszombatban s a bonológus orvos kétségbevitte s bonológus állapított meg, ellenben az egész testen külöröszáknak legkisebb nyomát sem találhatta.

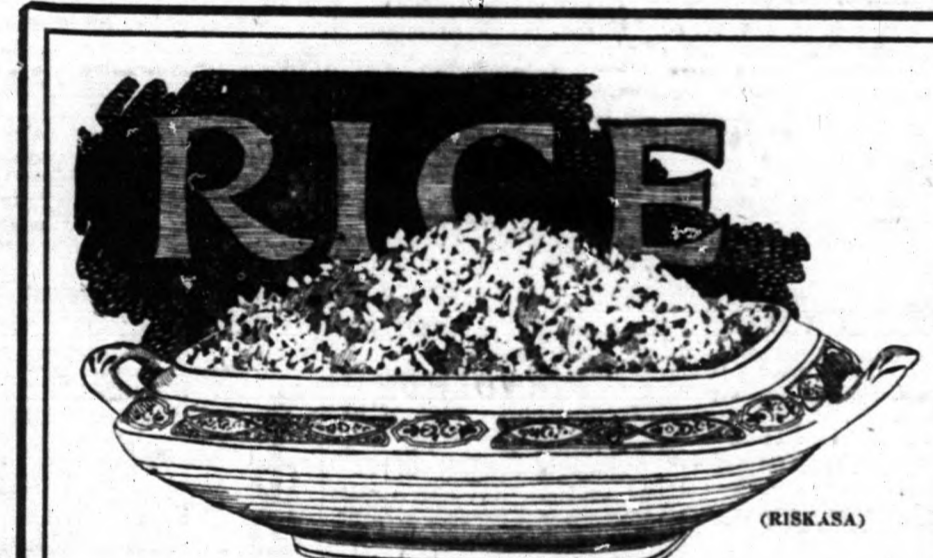
A nagyszombati rendőrség most már ezen a nyomon a halott tolvaját keresi.

FAJ NÉHA A DEREKA?

A derékfájás a vese szabálytalan működésének a tünete. A szenvedő vese ügyelgátása lehet a fajás. Siessen segítségére veséjének Partoher vesefü és kertese használatával. Semmi sem jobb ennél a vese megtisztására. Egy dobozzal 1 dollár 10 cent, hatallal 5 dollár 50. Partos Patika, 160 Second Ave., New York, N. Y.

MEGJELENT
A
SZABADSÁG
JUBILEUMI
NAPTÁRA

MEGJELENT
A
SZABADSÁG
JUBILEUMI
NAPTÁRA

Eheseknek Kedves Eledele

KÖVESSE A JÓ RÉGI DÉVIDÉKI MÓNÁK és úgy főzze a rizkását, hogy minden pálcza gyogypelyh szeme különöseleg legyen. Aztán kavarja le akár a marhahúst akár a disznópacskót s tetteben, maradj, levelel, vagy akármilyen hússal. Ennél taloszebb eledelet nem talál.

Ugy egy a rizkását mint eszt példánál a trumolt. Ötödike fog szolgálni, ha taponkossal, teljes a rizkása, sármiféle bússal, halallal vagy baromfival. Kiváló a levesben vagy pörköltben is. Csonkoson tejfellet reggelire, nincsen pálcza. Háromszáz fét izlése mőjja van elkeskenyének.

Semmiféle eledelettel sem takarít meg annyi pénzt mint a rizkással. A rizkása a legzsebbebb étel. Egy csészéval, ridás kővel egy fél tagból álló csészé. Nem megy ahóly bírja egy penny értékű sem. A megmaradtot pedig egy tucatt minden fél lehet frustálni.

A rizkása kiválólag tulajdonképpen, jól fogva keltető és egészséges étel. A sokat dolgozó férfiakról erőt szolgáltat a rizkása és tartozik egy jó csészével együtt a gyerekeknek és elkövetők azoknak egészen növényes étel. Gyomrában és hónyárvában emésztést, mint akármilyen más étel. Az a rizkása, melyet Amerika termett a legjobb a világon.

A rizkása főzésének mesteri módja

Mossa meg a rizkását jól egy szitában. Használjon egy mély csészé vagy zománcozott üstöt. Négy csészé forrásban lévő vízbe tegyen egy kanálnyi sót. E forrásban lévő vízbe olyan lassan öntsön egy csészényi rizkását, hogy az a víz forrását meg ne akassza. Villával emelje meg néha-néha a rizkását és rázza meg itt-ott az üstöt, nehogy a szemek az üst fenekére tapadjanak. De—és az igen fontos—sohse kavarja fel a rizkását. Husz percig főzze. Aztán öntse le rója a vizet, ha ugyan van rajta és tegye nyílt tűzhelyre a melyen puhára duzzadnak a szemek és meg nem komzódnak. Minden szemé külön állóvá válik, felfufladnak, puhán és izletesen. Akármelyik ismert szakácskönyvben megtalálja a rizkása elkészítésének különféle módját.

ASSOCIATED RICE MILLERS OF AMERICA, Inc., New Orleans, La.

BERNSTORFF A BÉKE-LIGÁNAK CSŐDJÉT LÁTJA

A volt washingtoni német nagykövét bizik abban, hogy Medill McCormick szenátor látogatása megváltoztatja a szerződést. — Anglia és Amerika talán állást foglalnak majd a tizedik szakasz ellen.

BERLIN, dec. 13. — Bernstorff gróf, a volt washingtoni német nagykövét, aki egyre erősebben hanroztatja a békeszerződés esdójét, annak a reménynek adott kifejezést, hogy Medill McCormick szenátor európai látogatása talán hozzá fog járulni ahhoz, hogy a híres tizedik szakasz kiküszöbölését illetőleg az Egyesült Államok és Anglia jobb megértésre jussanak egymással.

Ha ez sikerülne, mondja Bernstorff, abból Németországnak igen nagy haszna lenne, amennyiben akkor a békeszerződés szövegét nem tekintenék tovább a szentesítésének és a szövetségben egyéb változtatásokat is lehetne eszközölni.

A volt washingtoni nagykövét szerint a német hadsereg lefegyverzésével szemben a Nemzetek Ligája semmiféle rekompenzációt nem ad a németeknek. Ez a lefegyverzés, ami egyedül Franciaországnak a vágya, teljesen kiszolgáltatja Németországot Franciaországnak. Ha ellenben a szövetség szövegének megváltoztatására vonatkozólag Anglia és Amerika meg tudnak egyenával egyezni, akkor Németországnak remény van arra, hogy a Ligán keresztül jobb helyzetet biztosíthasson magának.

Ami Németországnak legjobban fáj, az, hogy a francia kormány tuzel-vassal harcol a német egység elismerése ellen. Ezt a felfogását Franciaország a Nemzetek Ligáján belül is érvényesíteni és valósiság szabottást rendez ebben az irányban. A helyzet pedig az, hogy a Ligának és Millerntinnak a felfogása teljesen ellentézők egymással.

Bernstorff szerint a német nép teljesen indifferens most a Liga dolgaival szemben és a Fehrenbach miniszterium csak azért bírja a nép ostabat bízalmát, mert ez az a kabinett nem tett kísérletet arra, hogy Németországot bevigye a Liga tagjának sorába. Pedig Németországnak szüksége volna arra, hogy a Liga tagja legyen, tekintettel arra, hogy most teljesen el van szigetelve és máséktől, mint a Ligán keresztül, nem tudja magát a többi nemzettől megterteni.

Bernstorff azon a véleményen van, hogy ha a Liga tagságát megszavaztatnák, vegyék-e fel Németországot vagy sem, a szavazatoknak legalább a kétharmada Németország mellett nyilatkozna meg.

United American Lines
Joint Service with
Hamburg American Line

LEGROVIDEBB, LEGJOBB ÉS KÖZVETLEN ÖSSZEKÖTÖTTÉSI HAMBURGVAL
S. S. "MOUNT CLAY" EZELETT A "PRINZESSIN ELISE" PÖRINCH" NEW YORKBÓL FOG INDULNI

DECEMBER 25-ÉN KÖZVETLEN HAMBURGBA
2, 4 és 6 ágyas kabinok, dohányok, társalgók és földszinti sétányok csak a 3-ad osztályú utasok használatára.
Lefoglalás végett írjon bármely meghatalmazott úgynöknek, vagy
39 BROADWAY NEW YORK CITY

CUNARD LINE
Karácsonyi hajóindulás
S. S. SAXONIA 14,300 Tonnás JANUÁR 18-AN
LEGNAGYOBB HAMBURGBA JÁRÓ HAJÓ.
Kabin ár ..... \$180.00 ..... és \$5.00 hadiadó.
3-ad osztályú ár ..... \$125.00 .....
DIREKT HAMBURGBA:
3-AD OSZTÁLYU ÁR PASSAU-BA VIA HAMBURG..... \$129.20
és \$5.00 hadiadó.
AZ ÖN VÁROSÁBAN VAN HELYI ÜGYNÖK FORDULJON HOZZÁ.

CUNARD LINE
S. S. PANNONIA
Indul január 22-én
DUBROVNIKBA ÉS TRIESTBE
Harmadosztályú jegy ára \$125.00
és \$5.00 hadiadó.
AZ ÖN VÁROSÁBAN VAN HELYIÜGYNÖK. FORDULJON HOZZÁ.

LLOYD SABAUDO
3 State St., New York.
Legközelebbi indulás: New Yorkból dupla csavarú hajó:
RE DITALIA ..... Dec. 30
PESARO ..... Jan. 6
REGINA D'ITALIA ..... Jan. 20
Direkt jegyek kiállításnak Magyarország minden nagyobb városán.
Harmadosztályú utasok bort ingyen kapnak. 411

COSULIGH LINE
Közvetlen hajózás Dubrovnikba (Gravosa) és Triestbe.
PRES. WILSON
DECEMBER 22-ÉN
BELVEDERE
JANUÁR 15-ÉN
ARGENTINA
JANUÁR 25-ÉN
Jegyeket JUGOSZLAVIA ÉS SZERBIA bányászati részlege Magyarországi második és harmadik osztályú utasok kék. Harmadik osztályú utasok két. 1 ingyen bort kapnak.
PHELPS BROS. & CO.
VEZÉRGYÜKÖSGE
4 West St., New York, N. Y.

Jó hír a betegeknek!
DR. NEUMAN ARTHUR
147 Ellison St., Paterson, N. J.
30 éve működő magyar orvos és specialista gyógyít lelkiismeretesen minden betegségben, szenvedőket és nőket. Rendel 10-12-ig. Várandó és újszülötökön 10-12-ig. — Levelezés válaszol.

DOLLÁROKÉRT
A LEGTÖBB KORONÁT ÁLTALAM KÜLDHET MAGYAROSZÁGBA vagy a megszállott területre bárhol. EZER SZÁZRA
érkeznek otthonról a sajátkezü alaktáros nyugták a pontos kifejtésről.
OKMANYOK ÉS UTEVELEK szabályszerű elkészítése és beszerzése.
HAJÓJEGYEK AZ ÖSSZES VONALAKRA. Bármily ágyban forduljon bizalommal.
Allami felügyelet alatt álló bankomban: Jöjjon személyesen vagy írjon a következő címre:
JOHN NEMETH, Jr. Banker
437 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.
A Wabash vasutállomástól egy fél blockra.

Csomag szállítás.
a legújabb módszer szerint Európa minden részébe, biztosítva az
Lloyd Biztosító Társaságnál
utolsó állomásig
Családokat kihoztunk. Uteveleket beszerzünk.
Pénzeket eladunk a legelőcsbb napi árban.
International Commercial House
210 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.
Tel. Stuyvesant 5113.

"Gondolatomat tett követte"
"Nem tudom már tovább tűrni, hogy az Önök dohányát meg ne dicsérjem, mert már annyira voltam, hogy felhagyok a dohánnyal, mert mindenféle dohányt megpróbáltam, de egy se volt józám, míg végre meglettám egy izletben az önök
NÉGYES DOHÁNYÁT
amelyből azonnal vettem egy csomagot s azóta megint józám izüen pipálom."
Igy ír Veres Gusztáv detroit-i lakos s ugyangy vélekedik mindenki, aki csak használja.
Vegyen Ön is egy csomagot s meglássa, hogy jobbat még az óhazában sem pipált. Kapható minden jobb izletben. Ha az Ön izletében nem tartja, írja meg a címét s mi küldünk Önnek egy minta csomagot s ajándék árjegyzékünket. Cím:
JAKAB ÉS TÁRSA
423 EAST 6TH STREET, NEW YORK, N. Y.

ÉRIK?
De érik ám!
Nyitraitól való!
TUDJA-E, HOGY MÁR KAPHATÓ
Hazai tajték pipa?
Valódi hazai tajték pipák, egyenes és csutorás szárra való, kicsinyek és nagyok. A legzsebbebb, a legjobb, a legfinomabb. Minden darabot jótállás.
Kérje a nagy képes árjegyzékét.
EMIL NYITRAY
224 East 19th Street, New York, N. Y.

KIS HIRDETESEK ARSZABASA

KERESTETES, MUNKÁT KE... ELADÓ LAJÁKOK 20 azig... HAZASÁGI HIRDETESEK... LEVELEZÉS, ÜGYNÖKOK... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

Bányászok és Loaderok

és gyakorlati néző nem bi... BENGAL COAL CO. C. C. Morgan, Supt. Kistler, W. Va.

ELADÓ ÜZLETEK

RESTAURANT teljes felszereléssel... HAND LAUNDRY, Cleaning Pressing... TIZ ÉV ÖTA FENNALLO...

ELADÓ FARMOK

50 akor South Newburg, O... 305 AKERES FARM... ELADÓ FARM...

JOS. N. ACKERMAN

GYVÉDÉS JOGTANÁCSOS... D.B. STONE... W.H. SCHWARTZ... Alfred Sáfrán... F. E. BOLDIZSAR JR.

A SZABADSÁG IRODAI ÉS KÉPVISELŐI

NEW YORKI IRODAI... PITTSBURGHI IRODAI... BRIDGEPORTI, CONN. IRODAI...

SZABADSÁG NYOMDAI MŰINTÉZETE... 700-702 HURON ROAD CLEVELAND, OHIO... HIRDESSZEN A SZABADSÁGBAN...

100 dollárnál NAGYOBB HETI JOVEDELME... MUNKÁT NYER - PÉRFI... 100 dollárnál NAGYOBB HETI JOVEDELME...

MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

BETEG MAGYAR FÉRFIAK ÉSNÖK... Dr. E. F. COLHOVER... 717 LIBERTY AVE., PITTSBURGH, PA.

100 dollárnál NAGYOBB HETI JOVEDELME... MUNKÁT NYER - PÉRFI... 100 dollárnál NAGYOBB HETI JOVEDELME...

MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

\$2.50 Ilyen Csekély Pénzért szerezhet magának... Jobb munkát, könnyebb boldogulást... Bizonffi Szótárt...

Szénbányászok és Loaderok tevéteinek... Big Four Mines... F. E. Moore... Vegye meg jegyét Big Four-ig, W. Va. az N. W. Railroad.

MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

\$8.00 Egy karcsnyi ajándék... The Baby Grand Phonograph... Charnel Trading Co., Inc.-hoz...

100 BANYÁSZT KERESÜNK... 100 BANYÁSZT KERESÜNK... 100 BANYÁSZT KERESÜNK...

MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

X-sugár vizsgálat \$1.00... H. Miller & Son... DOKTOR BAILEY "SPECIALISTA"...

100 BANYÁSZT KERESÜNK... 100 BANYÁSZT KERESÜNK... 100 BANYÁSZT KERESÜNK...

MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI... MUNKÁT NYER - PÉRFI...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK... ELADÓ FARMOK...

X-sugár vizsgálat \$1.00... H. Miller & Son... DOKTOR BAILEY "SPECIALISTA"...

AME... JÖV... TE... Az Egyesült tájának nek len mondja... WASHINGTON... A tengerész... A Board... A NaVal... Akinek tize kevés volt... Lawrence A... lylni lakos, n... nököt, Es szer... mában adja a... gül veszi öket... kettőt vett... döközben. Eg... a neji közül... el. El mind a... jobb egészség... bajuk Scheff... van. A meny... egyben jart... dik lett volna... langjában, r... Scheffernek m... ére. Erre let... rendőrség, n... szony tevése... Scheffernek m... an, hanem t... Ötvenzer o... ott ki Scheff...